

Hrvati u BiH su lijepak koji će pomoći održati državu

Zoran Krešić
bih@vecernji.net

Nacionalna federacija američkih Hrvata (NFCA) godinama uporno lobira za interese BiH i Hrvata. U nekoliko navrata visoki politički i vjerski dužnosnici iz BiH su imali susrete s važnim ljudima Kongresa, Bijele kuće, State Departmenta i drugih institucija u Washingtonu koje se bave BiH. Voditelj odnosa s javnošću Joe Foley i visoki dužnosnik NFCA Zvonko Labaš su najuporniji u radu s američkim dužnosnicima u Washingtonu, a kao rezultat toga rada su i dvije rezolucije Marka Begicha i Janice Hahn upućene najprije u Senat, a zatim i u američki Kongres.

• Koliko ste uspješni nametnuti temu BiH na dnevni red američke vanjske politike?

U SAD-u svjedočimo pojačanoj zabrinutosti u vezi s međunarodnim pitanjima. Svjedoci

smo vrućih tema poput Sirije, ISIS-a, Ukrajine/Kriva, kao i nedavnog škotskog referenduma o neovisnosti. Budući da dugo vremena obavljam dužnost voditelja odnosa s javnošću NFCA - Nacionalne federacije američkih Hrvata, pokušao sam raditi kako bi Balkan i BiH, 'zamrznuti sukob', održao relevantnim u ovim raspravama. Radili smo kako bi očuvali BiH i Balkan na radarskim zaslonima mnogih članova Kongresa koji imaju odgovornost za međunarodne političke odnose, provedbu i procjenu.

• Kakva je potpora Begich-Hahn rezoluciji u Kongresu?

Radim na tome kako bi dobio veću potporu u američkom Kongresu još prije nego što je zastupnica Janice Hahn predala svoj

prijedlog u proceduru američkog Zastupničkog doma 31. srpnja ove godine. Moj rad je uključio izravne razgovore s članovima Kongresa, kao i snažno formalno supokroviteljstvo projekta s predstojnikom ureda za zakonodavstvo zastupnice Hahn. Očekujem da ćemo dobiti dodatnu potporu kongresnika u sljedećim tjednima za rezoluciju kongresnice Hahn i jamčimo, naša potpora i rad na tim ključnim pitanjima snažno će se nastaviti kada se okupi 114. saziv Kongresa početkom siječnja 2015. NFCA će nastaviti vršiti pritisak na Kongres, tako da ta politička institucija može nastaviti ponovno usredotočiti svoju pozornost na Balkan, posebno BiH. Možda postoje slična rješenja i potpora drugim dokumentima koji su predstavljeni u Kongresu, a sve s ciljem da se privuče pozornost povratka na "zamrznuti sukob" u BiH. Zato pozdravljamo sve dodatne doprinose potrebne za privlačenje pozornosti Washingtona za BiH.

• Kako administracija, State Department i druge institucije gledaju na probleme u BiH koji su navedeni i u rezoluciji?

Drugi igrači koje treba uključiti i privući pozornost su se već pokazali: američki State Department i američko ministarstvo obrane je ponovno zainteresirano za aktualne zbrke i trenutačni politički zastoj u BiH. Osobno i profesionalno vjerujem da je ovaj nedavni razvoj događaja djelomično rezultat dvaju zakonodavnih inicijativa koje je NFCA promovirati uvode-

Vrijeme je da se krene naprijed s programima koji promiču i jamče jednaka politička, gospodarska i vjerska prava za sve građane

njem u američkom Senatu i američkom Zastupničkom domu, i to senator Mark Begich i zastupnica Janice Hahn s rezolucijama. Ovo novo zanimanje je također dijelom rezultat pustolovina ruskog predsjednika Putina u Krimu i istočnoj Ukrajini. Begich-Hahn rezolucija, kao i njihova detaljna i dugotrajna analiza sadašnjih problema u BiH, postala je lako dostupna kada su se nedavno američki State Department i ministarstvo obrane ozbiljno vratili tim važnim pitanjima. Oba ministarstva su pokazala potrebu za novi kut gledanja, uključujući i sve konstitutivne narode i srodnu američku dijasporu s narodima iz BiH. Trenutačna situacija u BiH - i budući ciljevi gospodarskog razvoja cijelog poluotoka Balkana - također otvara cijeli problem Istočne Europe i nemudre ovisnosti o ruskom fosilnom gorivu i plinu. Jednako tako jako važno pitanje u velikom broju rasprava veže se uz predložene alternativne rute plinovoda kroz Jugoistočnu Europu. Mi ova energetska pitanja - u pogledu budućeg političkog i ekonomskog napretka BiH - vidimo kao jako povezana. Vanjsko miješanje bilo bi razarajuće za ekonomski napredak u najvećem broju zemalja, kao i regiji cijeloga Balkana.

• Mogu li američka administracija i Europska unija zajednički raditi u korist napretka u BiH i mogu li se stvari unapređivati unutar zemlje?

Očigledno je da se BiH neće pomaknuti naprijed bez potpore SAD-a i Europske unije. Postoje određena nova gledanja na budućnost BiH kojima se potiče ostvarenje jednakih političkih, ekonomskih i vjerskih prava za sva tri konstitutivna naroda - kao jedini način budućeg funkcioniranja Federacije BiH. Put naprijed je onaj prema kojemu vjerske i druge nacionalne razlike u BiH neće biti prepreka za suradnju.

• Koje su buduće inicijative NFCA?

Nastavit ćemo nadgledati napredak u BiH i promicati materijalno zakonodavstvo i snažne politike koje fokusiraju pozornost na potrebu reforme Daytonskog mirovnog sporazuma. Također je do građana BiH

pokazati zajedno sa svojim vodstvom - u smislu potpore većeg dijela zemlje - da oni više ne stoje iza zadržavanja statusa quo u BiH. Mislim da smo svi vidjeli dokaze o tim višegodišnjim frustracijama tijekom nasilnih prosvjeda u pet gradova u BiH tijekom prvog tjedna ove veljače.

• Što konkretno vidite kao moguće oživotvorenje Begich-Hahn rezolucije?

Begich-Hahn rezolucija nudi mehanizam i osigurava put naprijed za stvaranje demokratskog, zapadno orijentiranog saveza za BiH. Bilo da će posebni izaslanik američkog predsjednika na kraju biti imenovan ili neće, ozbiljnu pozornost treba posvetiti ovim pitanjima u BiH. Nije samo dovoljno da američki izaslanici posjete BiH, razgovaraju s nekim predstavnicima vlasti te se jednostavno vrate u SAD s time da su jednostavno pribilježili kako 'predstavnik' Hrvata sjedi u tripartitnom Predsjedništvu.

Izigravanje sustava, kao što smo vidjeli u prošlosti od određenih političkih subjekata u BiH, mora završiti. Članstva u NATO-u i EU ovisi o postizanju uspjeha u bezbroj potrebnih političkih i reformi u stvaranju slobodnog tržišta koje su navedene sveobuhvatno u rezolucijama 131 i 705. Rigorozne odredbe budućeg članstva u EU i NATO-u to jednostavno traže od BiH. Problemi se jednostavno ne mogu ignorirati i ostaviti po strani - ili će se i dalje pogoršavati stanje u zemlji, a BiH udaljavati od obitelji naroda.

• Govorite o državi BiH, što je s položajem Hrvata. Kako ga popraviti?

Ja skoro mogu jamčiti da predstavnici američke administracije koji donose odluke neće zaboraviti da su Hrvati u BiH, koji su najmanje brojni od tri konstitutivna naroda, u biti lijepak koji će pomoći održati ovu novu državu zajedno. Na kraju, istupi i objave iz NFCA u prošlosti su stalno isticali da će se ova nova država mjeriti po tome kako se tretira najmanji od tri konstitutivna naroda - Hrvati u BiH. Vrijeme je da se krene naprijed s ovim programima koji će promovirati i jamčiti jednaka politička, ekonomska i vjerska prava za sve narode BiH.

SAD se ponovno uključuje u stvari koje se tiču situacije u ekonomiji, politici i vjerskim pitanjima u BiH

Begich-Hahn rezolucija naglašava zabrinutost članova Kongresa oko trenutačnoga zastoja u BiH

